

АНОТАЦІЯ

Назва дисципліни / освітнього компонента	Превентивна освіта і виховання в початковій школі
Освітня програма	Початкова освіта
Компонент освітньої програми	Вибірковий
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	3 кредити / 90 годин 4 кредити / 120 годин
Вид підсумкового контролю з	Залік
Мова викладання	Українська
Викладач	Ціпан Тетяна Степанівна, кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри теорії і методики виховання РДГУ.
CV викладача на сайті кафедри	https://ktimv.itup.com.ua/?page_id=1217
E-mail викладача	tetiana.tsipan@rshu.edu.ua

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – формування у здобувачів освіти професійних компетентностей відповідно до освітньо-професійної програми, готовності до формування у молодших школярів соціально прийнятної поведінки, навичок здорового способу життя.

Завдання - забезпечити глибоке і творче засвоєння здобувачами вищої освіти знань з превентивної освіти і виховання у початковій школі; оволодіння практичним досвідом підготовки, організації та проведення ефективних форм і видів виховної діяльності з молодшими школярами по попередженню правопорушень; оволодіння технологіями організації превентивної освіти і виховання; розвивати професійне мислення та професійні компетентності здобувача вищої освіти.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні:

знати: законодавчі документи, щодо організації превентивного виховання в закладах освіти; особливості формування превентивного середовища закладу загальної середньої освіти; технології превентивної освіти та виховання; особливості організації виховної роботи із соціально дезадаптованими учнями та учнями з проявами девіантної поведінки; володіти діагностичними методиками для визначення схильності молодших школярів до скоєння правопорушень і попередження негативних явищ у середовищі школярів;

уміти: застосовувати теоретичні знання на практиці; організовувати індивідуальні, групові та колективні форми превентивного виховання з молодшими школярами; розв'язувати задачі превентивного виховання; розробляти варіативні моделі виховних систем закладу освіти в умовах превентивного середовища; організовувати та проводити діагностику правопорушень із застосуванням валідних та надійних методів та здійснювати психологічний прогноз щодо розвитку як окремо взятої особистості, так і груп неповнолітніх; розробляти просвітницькі

матеріали превентивного характеру, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість; здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності; здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій тощо.

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі початкової освіти з розумінням відповідальності за свої дії.

Загальні компетентності

ЗК-3. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-7. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-5. Здатність до проектування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-11. Здатність до здійснення профілактичних заходів щодо збереження життя та здоров'я учнів початкової школи, до надання їм домедичної допомоги, до протидії та попередження булінгу, різних проявів насильства.

Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ПРЕВЕНТИВНОЇ ОСВІТИ І ВИХОВАННЯ

ТЕМА 1. Превентивна освіта і виховання дітей та молоді як умова виживання і збереження здоров'я суспільства. (Предмет і завдання превентивної освіти і виховання. Поняття «превентивне виховання». Сутність превентивної освіти і виховання. Комплексний вплив на особистість у процесі її активної динамічної взаємодії із соціальними інституціями. Поліаспектна мета і завдання превентивного виховання. Основні проблеми превентивної педагогіки. Функції та принципи превентивного виховання. Суб'єкти та об'єкти превентивного виховання. Рівні превентивного виховання. Особливості превентивної роботи з учнями різних груп, врахування їх особливостей в педагогічному процесі. Соціально-правова орієнтація батьків, спільна діяльність вчителя і батьків).

ТЕМА 2. Нормативно-правова основа превентивної освіти і виховання (Законодавчі нормативно-правові документи як соціально-політична програма щодо молоді. Конвенція ООН про права дитини. Конституція України про відповідальність батьків. Основні принципи виховання дітей у Законі України «Про освіту»; Сімейний Кодекс України і проблема виховання дітей. Закон України «Про охорону дитинства». Повага до права і правомірна поведінка учнівської молоді. Подолання правового нігілізму – завдання – закладу загальної середньої освіти).

ТЕМА 3. Формування позитивної мотивації у молодших школярів на здоровий спосіб життя. (Теоретичні засади формування здорового способу життя. Особливості основних напрямків формування здорового способу життя молоді. Характеристика показників, які використовують для визначення фізичного, психічного, соціального та духовного здоров'я. Форми і методи виховної роботи щодо формування здорового способу життя.).

ТЕМА 4. Булінг в школі, його форми і види. (Поняття «насильство», його види та ознаки. Шкільне насильство, його форми і види. Булінг в школі. Чинники, які сприяють виникненню шкільного боулінгу. Драбина боулінгу. Типи сімей, діти з яких схильні до насильницьких дій. Наслідки булінгу. Шляхи попередження боулінгу в ЗЗСО).

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. МЕТОДИКА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРЕВЕНТИВНОГО ВИХОВАННЯ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ

ТЕМА 5. Формування превентивного середовища початкової школи (Наукові підходи до створення превентивного середовища в школі. Управління виховним процесом у контексті створення превентивного середовища. Специфіка та особливості планування виховної роботи. Принципи планування роботи школи щодо реалізації превентивного виховання. Алгоритм роботи класного керівника. Форми і методи роботи щодо організації виховної роботи. Рада профілактики правопорушень загальноосвітнього навчального закладу).

ТЕМА 6. Педагогічна діагностика у роботі з молодшими школярами, схильними до правопорушень (Поняття «педагогічна діагностика». Діагностика на рівні класу, школи. Відхилення у поведінці дітей: групи дітей з відхиленням у поведінці. Порядок проведення діагностики типів важковиховуваності. Характеристика етапів діагностики).

ТЕМА 7. Технології превентивної освіти та виховання та їх використання в освітньому процесі початкової школи (Поняття «технології виховання», «педагогічні технології», «інтерактивні технології» превентивного виховання. Педагогічні технології в превентивній освіті. Просвітницькі технології,: технології спонтанного спілкування, технології мобілізації ресурсів. Особистісно орієнтований підхід у системі превентивної педагогіки. Критерії ефективності інтерактивних превентивних технологій. Напрями та принципи реалізації інтерактивних технологій з превентивного виховання. Умови реалізації інтерактивних технологій: психолого-педагогічні: соціально-організаційні: управлінсько-ресурсні. Метод «рівний-рівному»).

ТЕМА 8. Організація виховної роботи із соціально дезадаптованими учнями та учнями з проявами девіантної поведінки (Поняття «девіантна поведінка». Соціально дезадаптована поведінка неповнолітніх: порушення взаємовідносин в системі «учитель – вчитель». Новоутворення в структурі особистості дитини, які перешкоджають процесу соціалізації. Типологія дезадаптованої поведінки. Афективна і кримінальна поведінка як крайні форми соціальної дезадаптації. Форми і методи роботи із соціально дезадаптованими учнями. Корекційна індивідуальна робота з важковиховуваними підлітками).